

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Klasa 31 (2)

Izdan 1 aprila 1933.

PATENTNI SPIS BR. 9801

„Le Joint Français“ Société Anonyme, Paris, Francuska.

Postupak za proizvodnju livenih predmeta i predmeta proizvedeni tim postupkom.

Prijava od 12 maja 1932.

Važi od 1 avgusta 1932.

Traženo pravo prvenstva od 13 maja 1931 (Nemačka).

Liveni predmeti koji se sastoje, na primer, od veštačkih smola, celulozne materije ili fibrozni mešavina na bazi kaučuka, upotrebljavaju se za najraznovrsnije svrhe.

U nekim primenama, potrebno je da se različiti delovi jednog istog livenog predmeta podese tako, da mogu izdržavati različita natezanja, koja se menjaju od mesta do mesta primene. Međutim, to je prilično teško izvodljivo. U nekim drugim primenama, na primer, kod zaptivača, poželjno je da izliveni predmet pruža koeficijent trenja, koji se menja od tačke do tačke svoje površine.

Najzad neki od livenih predmeta treba da sadrže neke delove tvrde, a neke delove elastične.

Do sada je pokušavano da se izmene osobine nekih delova izlivenih predmeta time, što bi se ti delovi podvrgavali različitim postupcima posle izlivanja. Tako je bilo poznato da se predmeti, koji se liju na bazi kaučuka, jednim delom vulkanišu, dok drugi delovi ostaju sirovi, ili jedni delovi bivaju jače vulkanizirani nego drugi. Isto je tako bilo praktikovano da se nekoliko različitih delova, koji sadrže različite količine sumpora, vulkanišu jedni na druge, pri čemu je u svim tim delovima ipak najveća proporcija bila u kaučuku.

U postupku prema ovom pronalasku, na protiv, upotrebljava se za izlivanje nekog predmeta, bar dva sloja materije, koje se sastoje najvećim delom od različitih supstancija, ali koje ipak sadrže, još pre izli-

vanja, jedno ili više zajedničkih tela ili materija, pri čemu se spajanje između ta dva sloja izvršuje prisnim sjedinjavanjem materija, koje su zajedničke za oba sloja, a koje se spajanje vrši pod dejstvom pritiska ili toplote, ili oba dejstva istovremeno, koji se primenjuju prilikom izlivanja.

Kao primer za primenu ovog postupka, opisaćemo zaptivače, a naročito onaj tip zaptivača, koji se upotrebljava za mazalice na vagonskim osovinama, kod kojih neki delovi, i to oni koji su u dodiru sa pokretnim delovima, najradije bivaju izradeni sa vrlo velikim sadržajem grafita. U nekim poznatim zaptivačima, grafitni slojevi utisnuti su mehaničkim putem u telo zaptivača, dok prema ovom pronalasku, grafitirani delovi su prisno spleteni i izmešani sa materijom, od koje je izliven ostali deo zaptivača, koji ne sadrži ili vrlo malo sadrži grafita.

Prema tome, ovaj se pronalazak primenjuje na zaptivače koji su izliveni od mešavine kaučuka, metalnih i mineralnih vlakana, masti i drugih materija. Kod tih zaptivača predviđa se jedan deo koji je manje ili više debeo i koji se u glavnom sastoji od grafita i koji isto tako sadrži i neke druge sastojke, koji se sadrže takođe i u drugim delovima tog zaptivača, na primer, kaučuka, masti ili nešto malo azbesta.

Onaj deo zaptivača, koji sadrži mnogo grafita, može imati ravnomernu debljinu, ili može imati na kakav bilo presek, na primer, trouglasti. Dve strane tog trou-

uglastog preseka obuhvaćene su slojem bez grafita, ili slojevima koji sadrže vrlo malo grafita a čiji sadržaj grafita se smanjuje progresivno, u koliko je sloj dalji od pomenutog trouglastog preseka.

Kada je potrebno da se ovaj pronalazak primeni na razne sudove izradene od livene materije, onda se, na primer, može podesiti da se dobije sud, čije je dno potpuno čvrsto, a bokovi elastični, pri čemu se udesi da se dno izradi od veštačkih smola, bočni zidovi od neke mešavine veštačkih smola, kaučuka i sumpora, dok su same ivice izradene od čistog kaučuka.

U svim tim primenama, promena osobina može da bude bilo progresivno, bilo naglo. Dovoljno je da dva susedna sloja sadrže jednu zajedničku materiju, koja će osigurati potpun spoj između njih. Ta zajednička materija, ne mora biti ipak ista u svima slojevima jednog izlivenog predmeta. Tako se u poslednjem primeru dno suda može spojiti sa zidovima pomoću neke veštačke smole, dok se zidovi mogu spojiti sa ivicama pomoću kaučuka.

Prema prirodi upotrebene materije, spajanje različitih slojeva može se vršiti pod dejstvom toplote ili pod dejstvom pritiska, ili pod kombinovanim dejstvom oba ova faktora, toplote i pritiska.

Prema gore izloženom, opisani postupak se jasno razlikuje od postupka kod kojih se dva različita sloja mehanički spajaju ili se lepe jedan na drugi, kao što se to često iskorišćuje pri izradi zaptivača. Kod tih poznatih postupaka, spoj između različitih slojeva je čisto površinski, dok kod predmeta izradenih prema ovom pronalasku, spoj između slojeva različitih osobina postignut je u dubinu, to jest, prodiranjem spojne materije kroz oba sloja koji se imaju spojiti. Ovo prodiranje materija kroz slojeve vrši se, kod ovog postupka, za vreme izlivanja ili formiranja u kalupima, pošto se za vreme ovog formiranja ili spajanja različitih slojeva, materije nalaze u mekanom stanju, i postaju tvrde tek posle izlivanja, odnosno, posle spajanja.

Ovaj se postupak takode razlikuje od raznih postupaka kod kojih su zaptivači bili prevlačeni ili posipani grafitom, ili kod kojih su neki predmeti bili prevlačeni

ili posipani metalnim vlaknima ili prašinom, što je sve bilo izvedeno površinski, sa površinskom primenom metaliziranih predmeta, bez prisne mešavine metala ili grafita sa jedne strane i izlivenne materije, s druge strane.

Ovaj pronalazak obuhvata unošenje metalne prašine i drugih sastojaka u izlivenne predmete, i to naročito u slojevima blizu spoljne površine predmeta, što se može izvoditi naročito u dekorativnom cilju.

Patentni zahtevi:

1. Postupak za proizvodnju livenih predmeta, koji se sastoje bar od dva sloja materije, koji se spajaju međusobno za vreme formiranja ili izlivanja, naznačen time što se ta dva sloja u glavnom sastoje od različitih materija, ali koji sadrže, još pre formiranja ili livenja, jedno ili više zajedničkih tela, pri čemu se spoj između ta dva sloja postiže prisnim spajanjem pomenutih zajedničkih materija ili tela, a koje se spajanje postiže pod dejstvom pritiska i eventualno toplote, koji se primenjuju za vreme formiranja ili livenja, ili pod dejstvom samo jednog od tih činilaca.

2. Postupak prema zahtevu 1, naznačen time, što dva susedna sloja sadrže jednu pridodatu materiju, ili materiju koja se, proporcionalno sadrži manje u susednim slojevima, nego glavna materija.

3. Postupak prema zahtevu 1 i 2, naznačen time, što je promena osobina ili materije, nagla pri prelazu iz sloja u sloj.

4. Postupak prema zahtevu 1 i 2, naznačen time, što je promena materije, iz sloja u sloj, progresivna, pri čemu se priroda i sastav različitih slojeva, koji se imaju spojiti, menjaju, u koliko se povećava daljina od zone, gde se spoj vrši.

5. Zaptivač izraden po postupku prema zahtevu 1 do 5, naznačen time, što se sastoji od dva sloja koji su jedan na drugi zaliveni ili zavareni, od kojih se jedan sastoji od mešavine na bazi kaučuka, mineralnih vlakana i masti, dok drugi sloj sadrži u glavnom grafita i kaučuka.

6. Zaptivač izraden prema zahtevu 5, naznačen time, što je grafitni sloj trouglastog preseka, čije su dve strane zavarene ili zalivene na susedne slojeve.